

Wellbeing ve vzdělávání – základní školy

**Průzkum pro SKAV – projekt Partnerství pro vzdělávání 2030+
Tisková konference**

29. září 2021

Metodika průzkumu

Cílová skupina: ředitelé a ředitelky veřejných ZŠ

Metodika: online dotazování (CAWI)

Termín realizace: 16. až 31. 8. 2021 (těsně před začátkem školního roku)

Do databáze kontaktů na ZŠ zahrnuto 3630 škol.

Osloveno prostřednictvím e-mailu 3550 škol s funkčním e-mailovým kontaktem.

Počet respondentů: 393 zástupců ZŠ (návratnost 11 % při zaslání tří e-mailových urgencí)

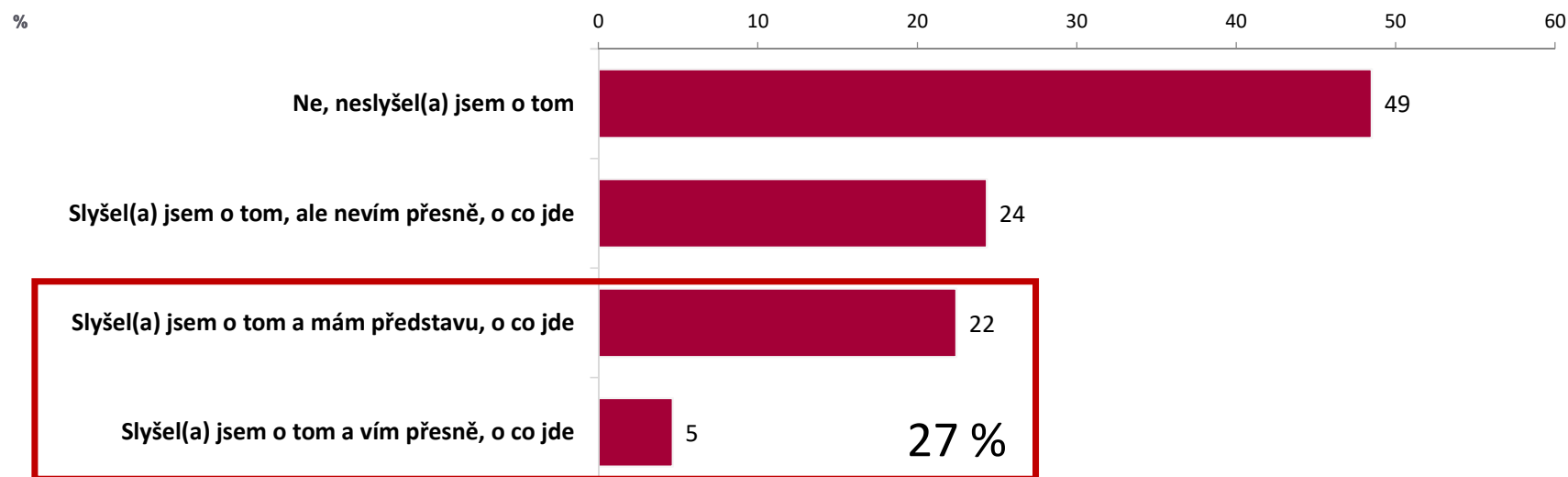
Datový soubor byl kontrolován z hlediska struktury podle velikosti školy (počet žáků), typu školy a kraje, ve kterém škola sídlí.

Následující výsledky shrnují **postoje** zúčastněných ředitelů a ředitelek veřejných ZŠ k tématu wellbeingu ve vzdělávání.

Obecné povědomí o termínu wellbeing není příliš vysoké

Představu, co znamená pojem wellbeing, má čtvrtina respondentů (27 %). Častěji jde o školy z větších měst. Naopak téměř polovina zúčastněných ředitelů a ředitelek (49 %) uvádí, že o pojmu neslyšela. Čtvrtina respondentů (24 %) pojem sice slyšela, ale neví přesně, o co jde.

Povědomí o wellbeingu ve vzdělávání

O pojmu wellbeing ve vzdělávání častěji neslyšeli zástupci menších škol (55 % ZŠ do 150 žáků) a malotřídních škol (57 %), případně škol, kde podíl žáků se znevýhodněním nepřesahuje 5 % (58 %).

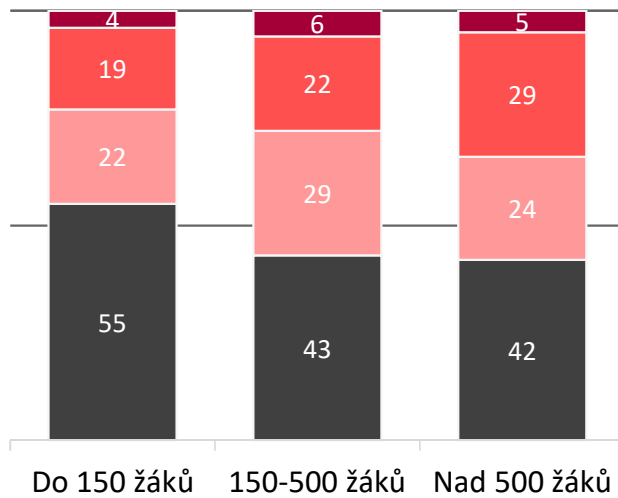
Povědomí o pojmu wellbeing ve vzdělávání

Rozdíly podle velikosti školy

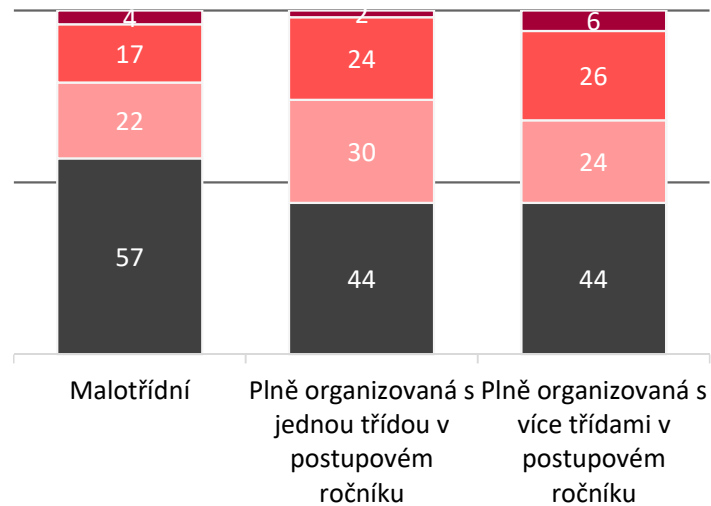
Rozdíly podle typu školy

Rozdíly podle podílu žáků se znevýhodněním

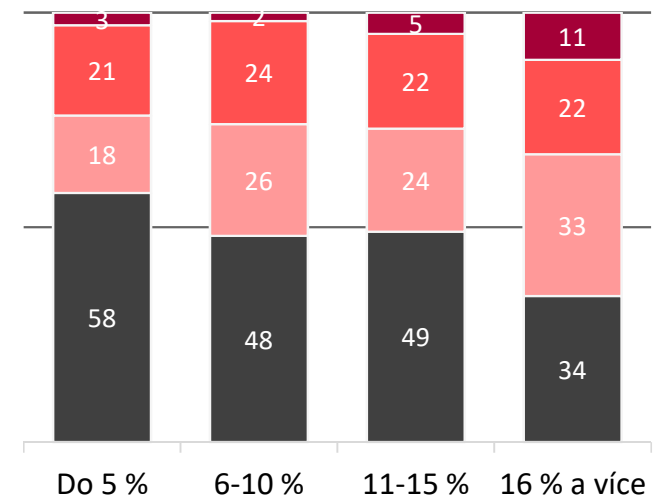
- %
- Slyšel(a) jsem o tom a vím přesně, o co jde
  - Slyšel(a) jsem o tom a mám představu, o co jde
  - Slyšel(a) jsem o tom, ale nevím přesně, o co jde
  - Ne, neslyšel(a) jsem o tom

- %
- Slyšel(a) jsem o tom a vím přesně, o co jde
  - Slyšel(a) jsem o tom a mám představu, o co jde
  - Slyšel(a) jsem o tom, ale nevím přesně, o co jde
  - Ne, neslyšel(a) jsem o tom

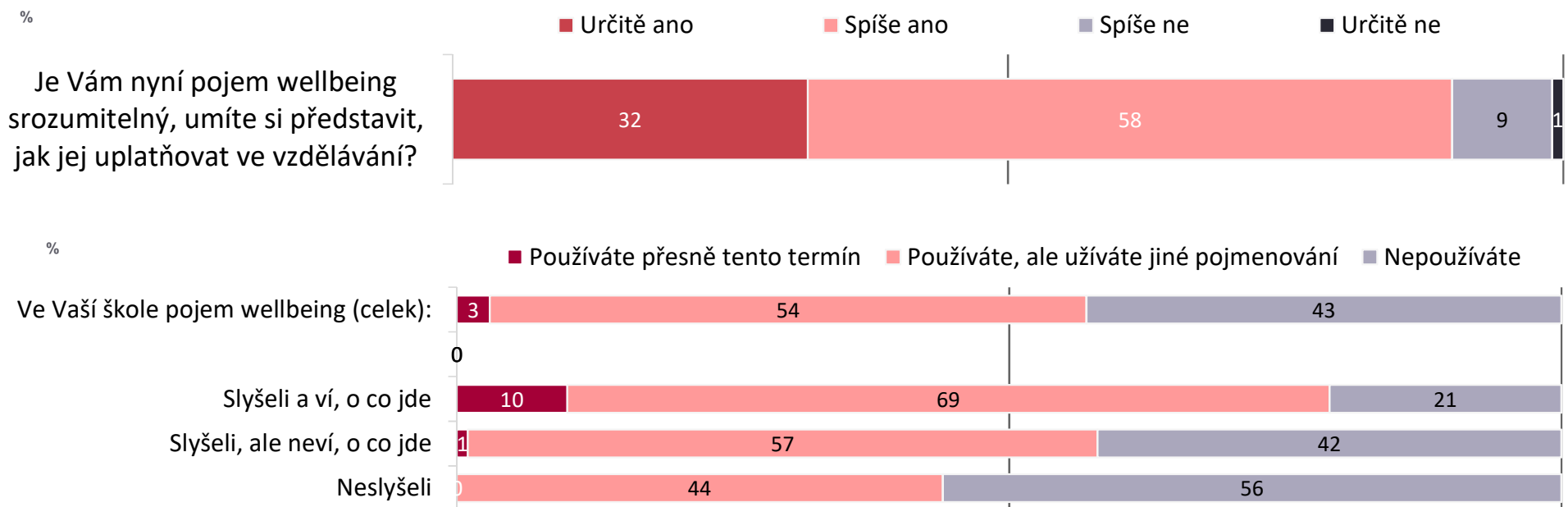
- %
- Slyšel(a) jsem o tom a vím přesně, o co jde
  - Slyšel(a) jsem o tom a mám představu, o co jde
  - Slyšel(a) jsem o tom, ale nevím přesně, o co jde
  - Ne, neslyšel(a) jsem o tom

Wellbeing není v praxi běžně užívaným termínem

Po představení obsahu pojmu wellbeing nemají respondenti v jednoznačné většině (90 %) problém si představit jeho uplatnění ve vzdělávání. A to i ti, kteří pojem zatím vůbec neslyšeli (84 % z nich jej považuje za srozumitelný).

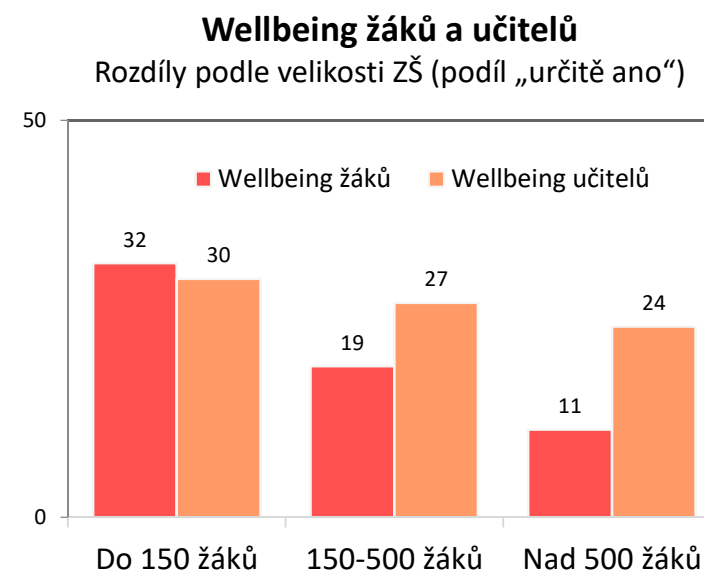
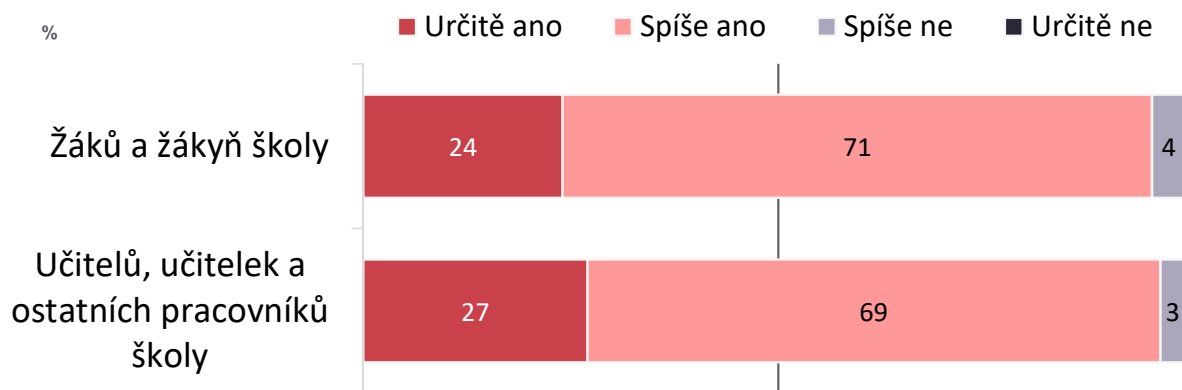
Ale na druhou stranu respondenti uvádí, že ve své praxi tento pojem nepoužívají (43 %) nebo mají pro něj jiný výraz (54 %). Jen minimum (3 %) používá přesně pojem „wellbeing“ (mezi těmi, kteří pojem znají, je tento podíl mírně vyšší). S pojmem v odlišné formulaci častěji pracují školy s vyšším počtem žáků (nad 500: 62 %).

Vedení ZŠ je přesvědčeno, že podmínky pro wellbeing žáků i učitelů ve škole vytváří

Není překvapivé, že téměř absolutní většina zástupců ZŠ uvádí, že o naplnění wellbeingu ve škole usilují. Ovšem zajímavá je míra intenzity. Pouze zhruba čtvrtina je ve vyjádření kategorická („určitě“ vhodné podmínky vytváří). Na tento postoj má významný vliv velikost školy: ve školách s nižším počtem žáků je kategorická odpověď pro wellbeing žáků výrazně častější než ve větších (pro wellbeing učitelů nejsou rozdíly tak výrazné).

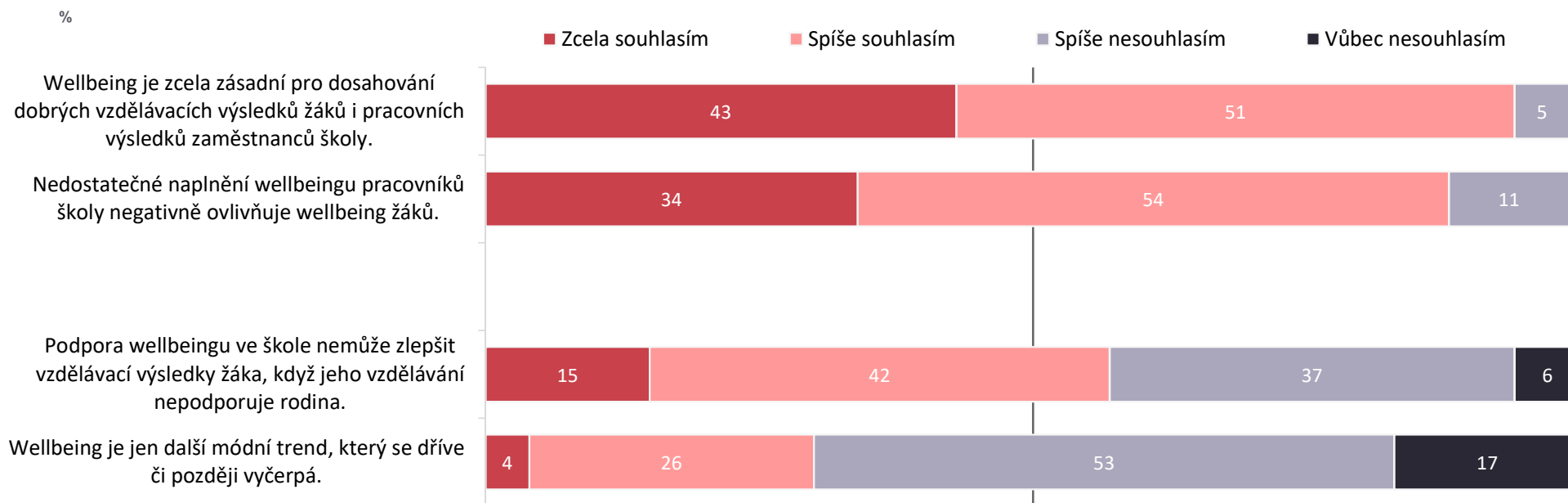
„Řekl(a) byste, že ve Vaší škole vytváříte vhodné podmínky pro wellbeing:“

V obecné rovině respondenti hodnotí pozitivně souvislost mezi vzděláváním a wellbeingem žáků i učitelů

Jasná většina respondentů souhlasí s tím, že wellbeing je zásadní pro dobré výsledky žáků a že je nutná podpora jak žáků, tak učitelů. A více než dvoutřetinová většina (70 %) odmítá označit wellbeing za módní trend.

Nejednoznačný je postoj respondentů k roli rodiny ve vzdělávání, spíše však převažuje názor (57 %), že pro vzdělávací výsledky žáků je vedle rozvoje wellbeingu nutná i podpora rodiny.

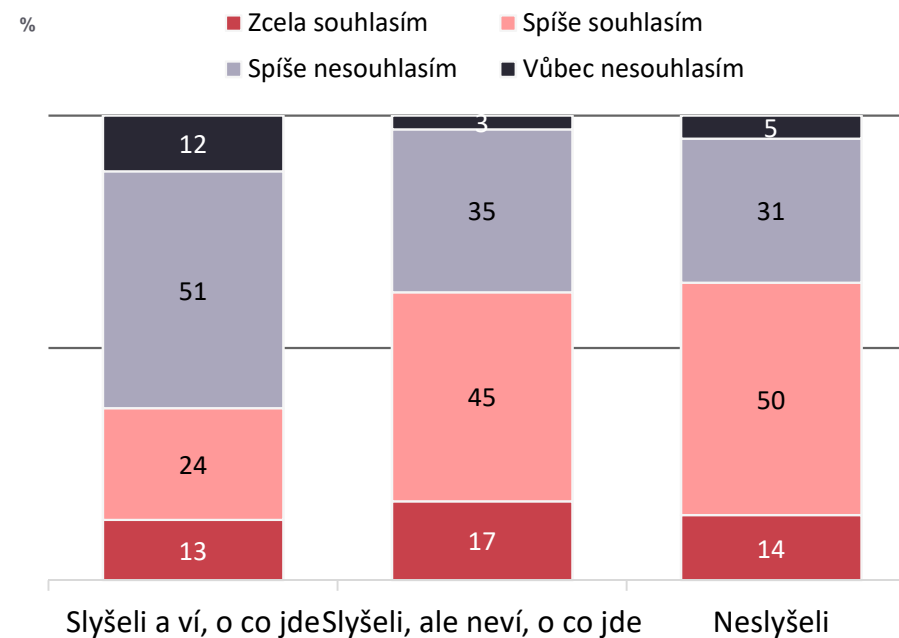
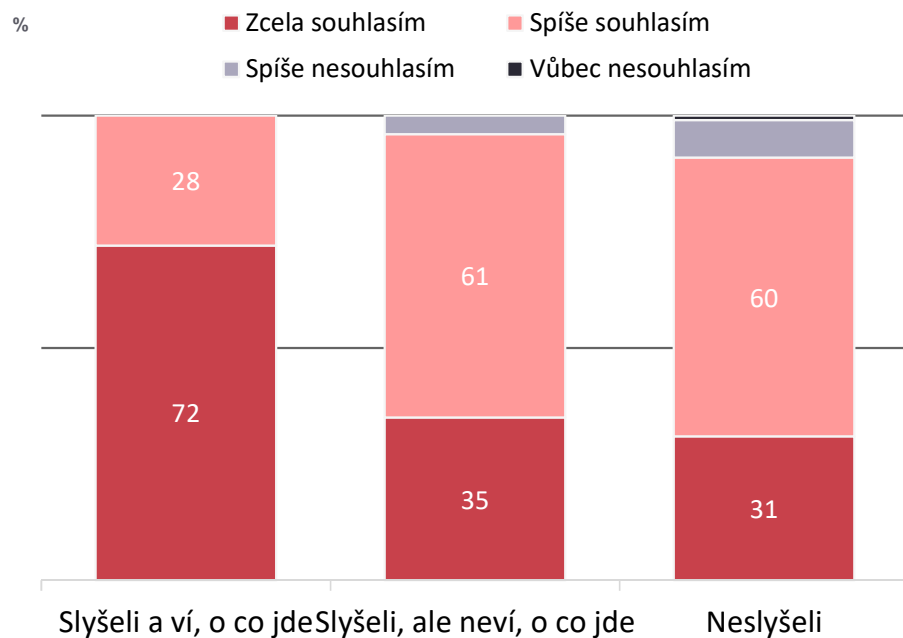

Respondenti se znalostí termínu wellbeingu jednoznačně a kategoricky pozitivně oceňují jeho přínos pro vzdělávání

„Wellbeing je zcela zásadní pro dosahování dobrých vzdělávacích výsledků žáků i pracovních výsledků zaměstnanců školy.“

„Podpora wellbeingu ve škole nemůže zlepšit vzdělávací výsledky žáka, když jeho vzdělávání nepodporuje rodina.“

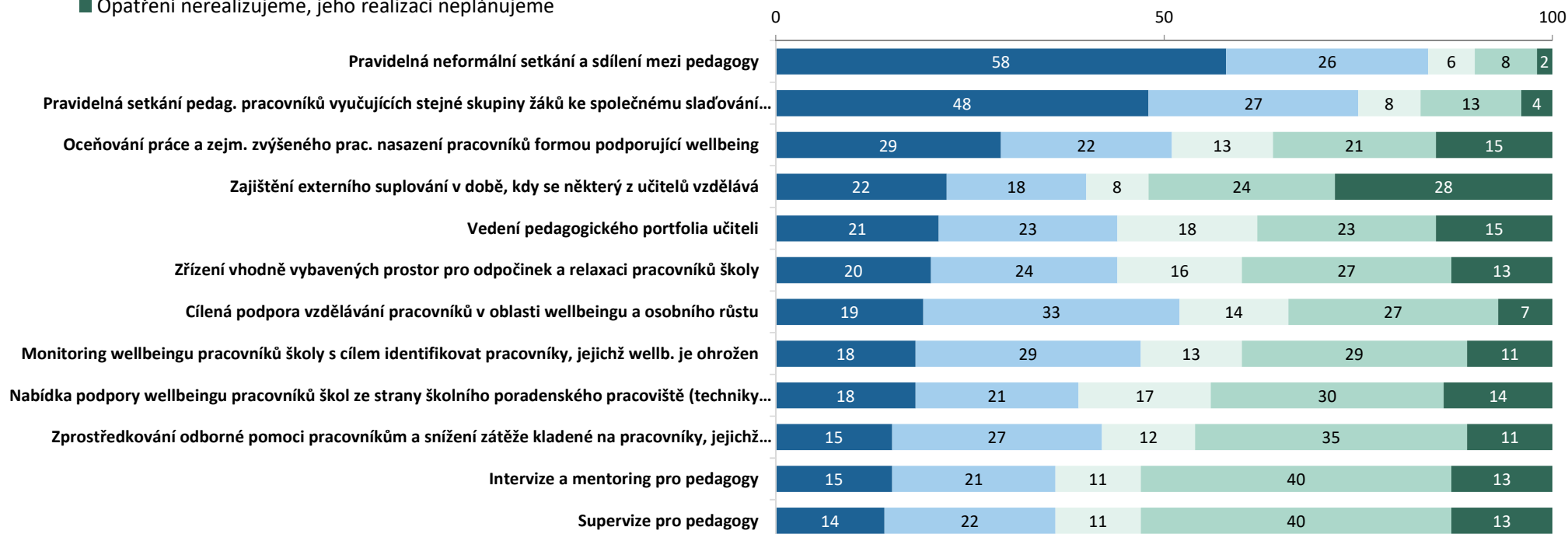

Opatření podporující wellbeing učitelů

Z odpovědí respondentů vyplývá, že nejčastěji pro wellbeing učitelů školy nabízí pravidelná neformální setkání mezi učiteli a pak setkání pro učitele stejných žáků ke sladování přístupů. Tato setkání realizuje jasná většina škol (a zhruba polovina je v tom samostatná, podporu nepotřebuje). Naopak nejméně často na školách probíhá supervize a mentoring pro učitele (pouze třetina škol), i když zájem o tyto možnosti ze strany škol existuje. Externí suplování při vzdělávání učitele je pak opatřením, u kterého je nejvyšší podíl těch, kteří s jeho zavedením nepočítají.

- Opatření realizujeme, další podporu nepotřebujeme
- Opatření realizujeme, podporu bychom uvítali
- Opatření nerealizujeme, měli bychom o něj zájem, podporu nepotřebujeme
- Opatření nerealizujeme, měli bychom o něj zájem a uvítali bychom podporu
- Opatření nerealizujeme, jeho realizaci neplánujeme

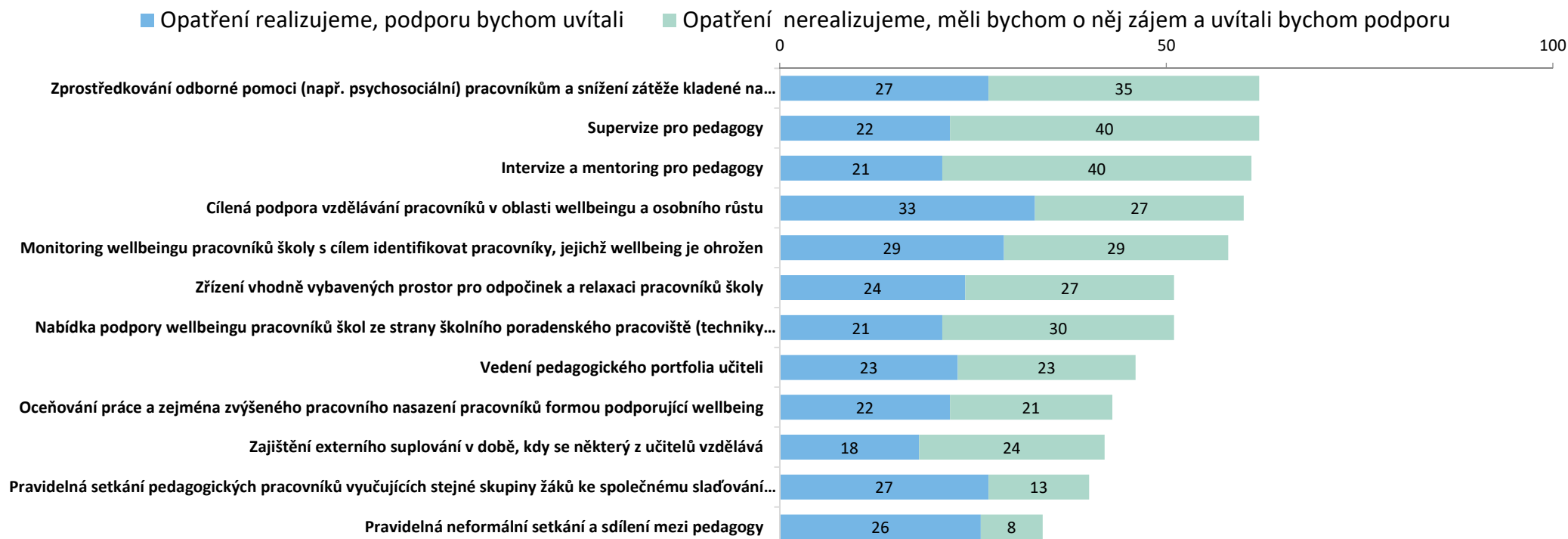

Znění otázky: „U následujících příkladů opatření podporujících wellbeing učitelů vyberte výrok, který nejlépe odpovídá situaci ve Vaší škole.“

Poptávka podpory v oblasti wellbeingu učitelů

Pro podporu wellbeingu učitelů je mezi řediteli ZŠ poptávka především po zprostředkování odborné pomoci, podpoře v zajištění supervize a mentoringu pro pedagogy. Zájem významné skupiny ZŠ je i o cílenou podporu vzdělávání učitelů v tématu wellbeingu a osobního růstu a o podporu při monitoringu wellbeingu pracovníků školy.

Opatření podporující wellbeing učitelů – zobrazení těch, u kterých by vedení ZŠ uvítalo podporu

Opatření podporující wellbeing žáků

Většina sledovaných opatření pro wellbeing žáků je na zúčastněných školách realizována častěji než opatření pro wellbeing učitelů.

Nejčastěji ZŠ pro wellbeing žáků uskutečňují pravidelné třídnické hodiny a programy primární prevence a mají systém pro včasný záchyt ohrožených žáků. Často ještě školy zařazují pohybové přestávky a využívají diferencované cíle vzdělávání a sledování jejich dosahování.

Naopak nejméně často na zúčastněných školách fungují mentorské a buddy programy pro žáky a žakovské parlamenty (žakovská rada je také opatřením, u kterého je nejvyšší podíl škol, které jeho zavedení vůbec neplánují).

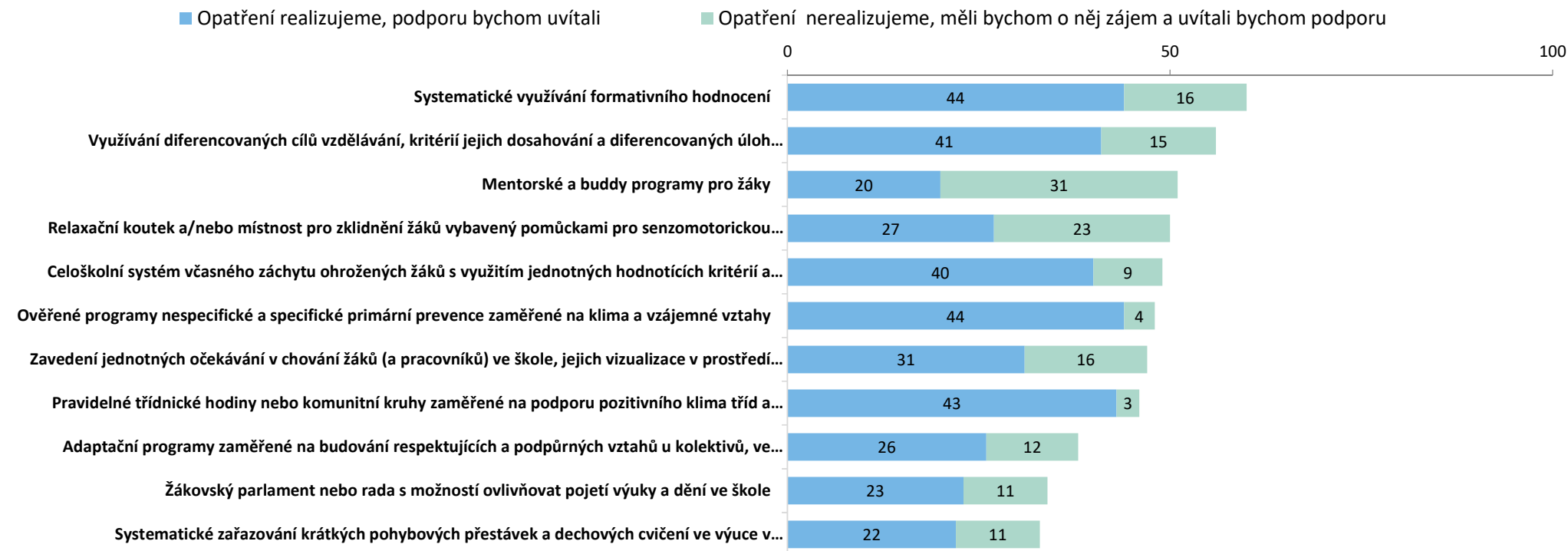
Znění otázky: „U následujících příkladů opatření podporujících wellbeing žáků vyberte výrok, který nejlépe odpovídá situaci ve Vaší škole.“

Poptávka v oblasti wellbeingu žáků

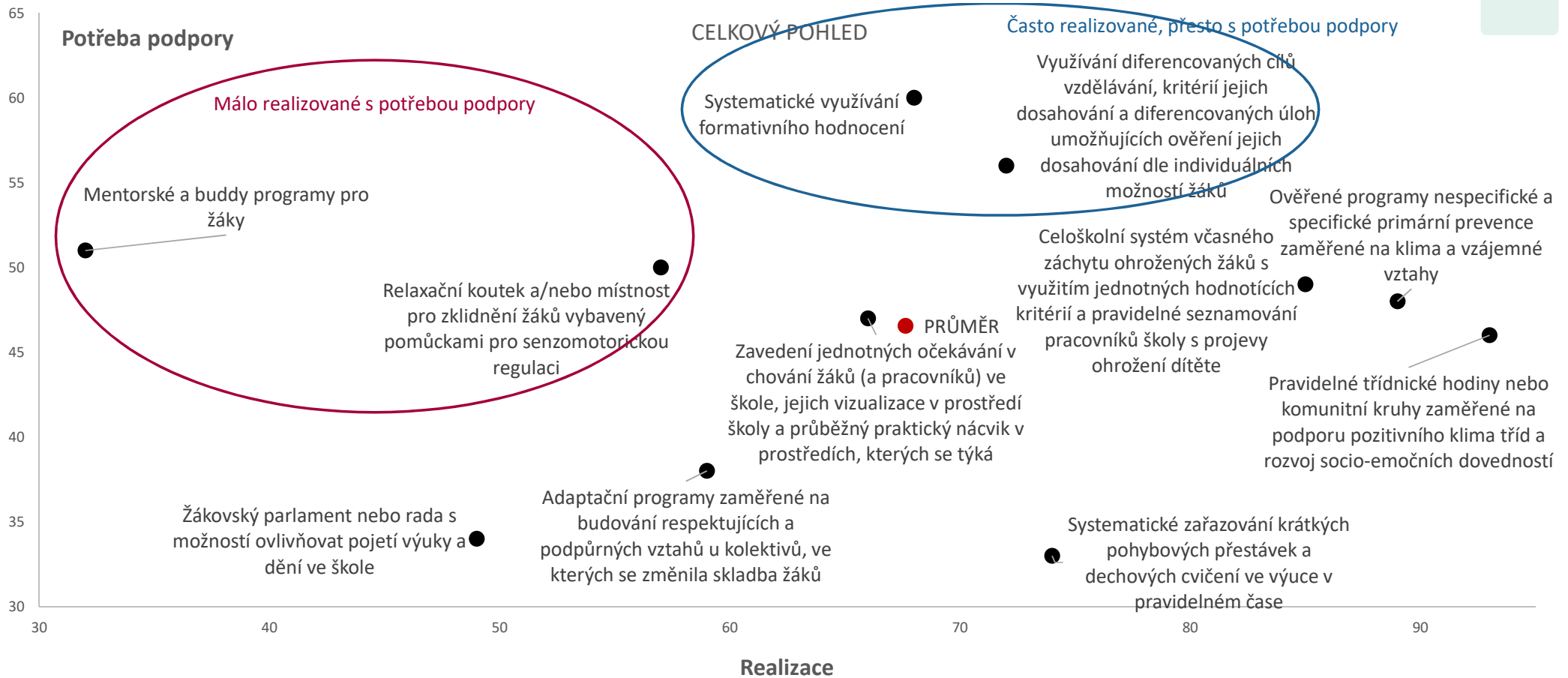
Pro wellbeing žáků ředitelé ZŠ poptávají především podporu při systematickém využívání formativního hodnocení, využívání diferencovaných cílů vzdělávání, využívání programů primární prevence a školního systému včasného záchytu ohrožených žáků, které sice poměrně často ve školách realizují, ale další podporu by ještě uvítali.

Poptávka je i po podpoře při zavádění mentorských programů pro žáky a realizaci míst pro relaxaci a zklidnění.

Opatření podporující wellbeing žáků – zobrazení těch, u kterých by vedení ZŠ uvítalo podporu

Opatření podporující wellbeing žáků – vizualizace potřeby podpory

Podpora wellbeingu ze strany systému

Ze strany systému je podle respondentů zcela zásadní především zajistit základním školám školního speciálního pedagoga a psychologa. Důraz s ohledem na podporu wellbeingu je také na pregraduální přípravu učitelů a osvětu hlavně mezi zřizovateli škol, dále na metodickou podporu a vzdělávání učitelů „na míru“. Naopak méně významné je začlenění tématu wellbeingu do RVP.

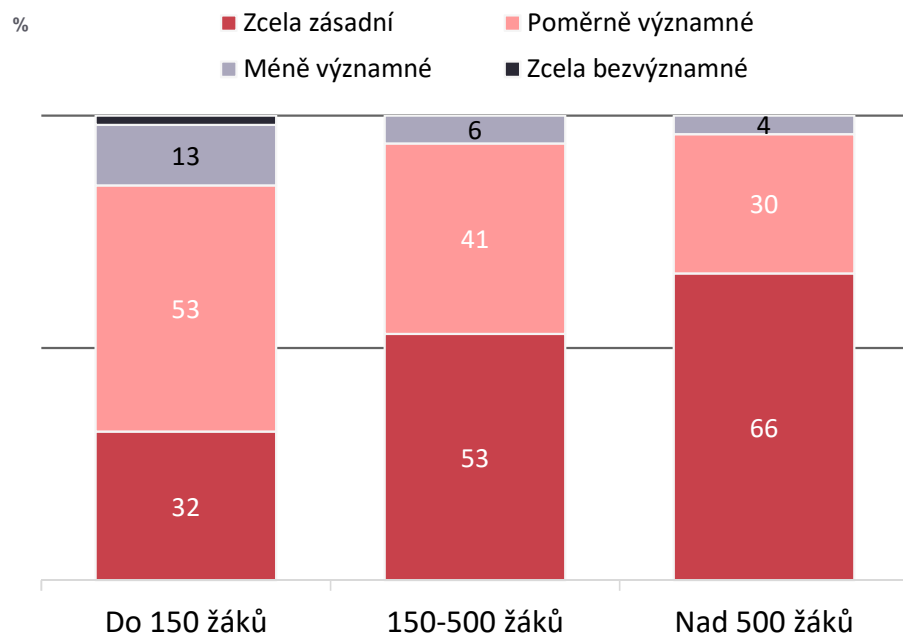

Kategoričtější poptávka po službách speciálního pedagoga a psychologa je na školách s vyšším počtem žáků

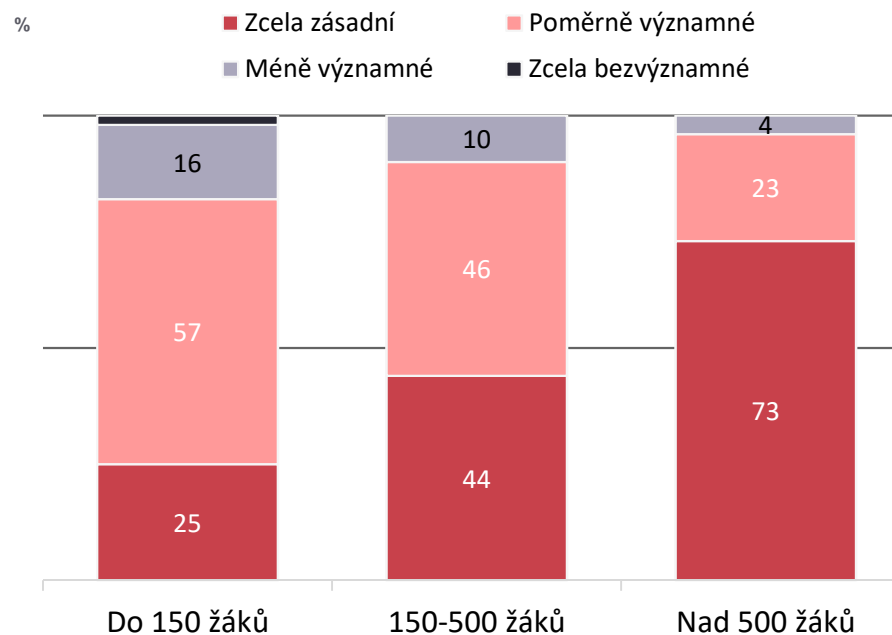
Podobně kategoričtější postoj („zcela zásadní“: 64 %, resp. 61 %) je u těchto služeb postoj zástupců plně organizovaných škol s více třídami v postupovém ročníku a pak u škol v Praze či Středočeském kraji.

Rozdíly podle velikosti školy

Zajištění služeb školního speciálního pedagoga

Zajištění služeb školního psychologa

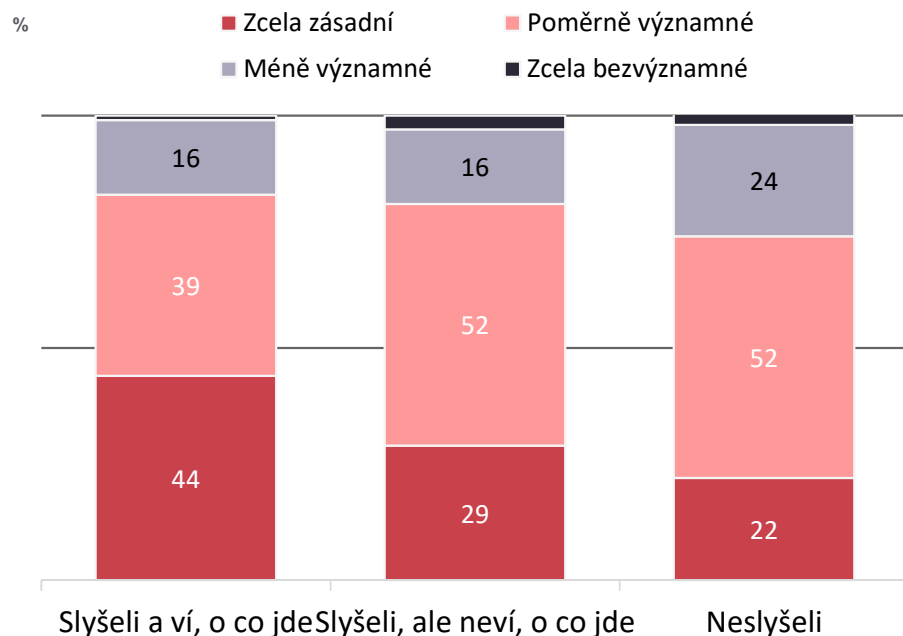
Údaje pro skupinu „nad 500 žáků“ vzhledem k počtu respondentů pouze orientační.

Povědomí o wellbeingu podle očekávání posiluje intenzitu poptávky po systémových opatření jeho podpory

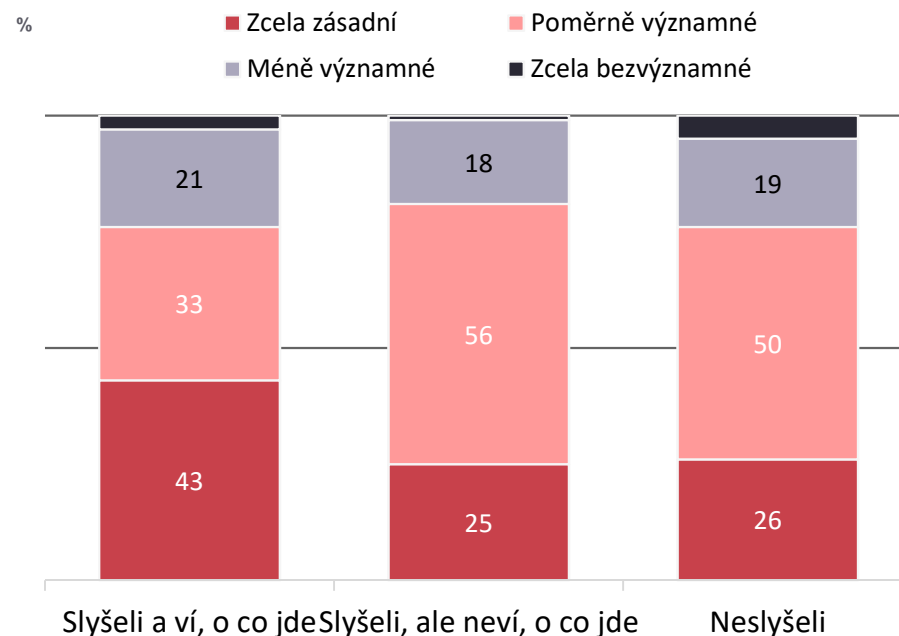
Ovšem i ti zástupci vedení škol, kteří o wellbeingu neslyšeli, považují ve většinovém zastoupení jednotlivé systémové kroky za významné.

Rozdíly podle znalosti termínu wellbeing

Začlenění tématu podpory wellbeingu do pregraduální přípravy učitelů

Osvěta zřizovatelů škol v tématu wellbeingu a jeho významu pro kvalitu práce pracovníků školy a vzdělávací výsledky žáků

STEM

www.stem.cz